

OPEN MONUMENTEN DAGEN SOEST

13/14
SEP
2025

Erfgoed &
Architectuur

OPEN
MONUMENTEN
DAG

VRIENDEN
LOTERIJ
elke dag plezier

openmonumentendag.nl
museumsoest.nl

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord: Gebouw(d) om te blijven	3
Programma Open Monumenten weekend Soest en Soesterberg 13 en 14 september	4
Open Monumenten Soest en Soesterberg 13 en 14 september	8
Inleiding	
Erfgoed en Architectuur	11
Audiotour	13
Busrit Soest	14
Busrit Soesterberg	15
Lego bouw wedstrijd	16
Lezing Architect Robert Geurten	18
Monumenten Soest	
Museum Soest	19
Soester Watertoren	22
Korenmolen De Windhond	24
De Oude Kerk	25
Het Slangenbosje	26
Jachthuislaan	27
Fatih Moskee	28
Mariaschool Soestdijk	29
De Witte Burchthoeve	30
HH Petrus en Pauluskerk/RK Begraafplaats ST Annahof	31
Monumenten Soesterberg	
Officierscasino	32
Kamp van Zeist	32
Mercury, Apollo en Gemini	33
Zeister Spoor en Kolonel Van Royenweg	33
Albertsdorp/Belgenmonument	34
Wegh der Weegen	34
GGZ instelling Zon en Schild	35
Soesterdal	35
Voormalige KLU brandweerkarzen	36
Sint Carolus Borromeuskerk Soesterberg	36
Rademakerstraat	37
Kamp Soesterberg	38
Oude Vliegbasis Soesterberg	41

VOORWOORD

Gebouw(d) om te blijven

Dit jaar is er bij de Open Monumentendagen aandacht voor 'Erfgoed en Architectuur'. De slogan 'Gebouw(d) om te blijven' benadrukt de waarde van de verscheidenheid aan historische gebouwen die ons land verrijken en nodigt uit om na te denken over de toekomst van dit erfgoed. Architectuur is meer dan bakstenen en beton. Het weerspiegelt onze identiteit, toont de ambities van het verleden en biedt een venster op wat komen gaat.

Het programma biedt dit jaar weer verrassende en interessante onderdelen. Zoals een lezing over architectuur in Soest, de mogelijkheid de watertoren te bezichtigen en voor kinderen een legowedstrijd waarbij ze een gebouw uit Soest nabouwen.

Ook kun je dit jaar weer met de bus een rondrit maken door Soest en Soesterberg. De begeleider die in de bus aanwezig is zal onderweg de passagiers o.a. de geschiedenis van de gebouwen vertellen. Ik heb me al opgegeven voor de busrit door Soest op zaterdag en kijk er zeer naar uit. Op zondag rijdt de bus door Soesterberg en stopt onder meer bij Kamp Soesterberg.

Het is prachtig om te zien dat het programma dit jaar niet alleen ruimte biedt aan het verleden, maar ook aan de toekomst. Kinderen worden uitgenodigd om hun favoriete gebouw in Soest of Soesterberg na te bouwen in lego. Dat mag heel precies, maar ook met meer fantasie, een eigen interpretatie. Het gebouw hoeft (nog) geen monument te zijn. Misschien zien wij door de kinderen wel de schoonheid en unieke kwaliteiten van gebouwen die ons niet eerder waren opgevallen. Monumenten van morgen. Ik ben heel erg benieuwd naar de inzendingen en ben vereerd dat ik op zondag 14 september ook de prijsuitreiking mag doen.

Een bijzondere editie van de open monumentendagen 2025 dus. Van watertoren tot Lego bouwwerken. Voor jong en oud en van Soest tot Soesterberg. Ik nodig u uit om het programma te bekijken en u te laten inspireren om het weekend van 13 en 14 september aandacht te schenken aan de bijzondere gebouwen in onze gemeente. Tot dan.

Aukje Treep

Wethouder Cultuur en erfgoed

PROGRAMMA OPEN MONUMENTENDAGEN 13 EN 14 SEPTEMBER 2025

ZATERDAG 13 SEPTEMBER OPENING OPEN MONUMENTENDAGEN

Museum Soest

13.00 uur

Opening Open Monumentendagen bij museum Soest door wethouder mevrouw A. Treep van de gemeente Soest. Voor, tijdens en na de opening zang en muziek. De muziek wordt verzorgd door 'Eemjazz' uit Baarn.

13.00 uur tot 17.00 uur

Museum Soest is gratis open. Geniet van het erfgoed wat museum Soest laat zien maar geniet ook van de architectuur uit de tijd 1868.

13.00 uur tot 17.00 uur - Expositie lego bouwwerken

Expositie legobouwwerken. O.a. kinderen uit Soest en Soesterberg zijn uitgenodigd om een gebouw uit te kiezen en dit gebouw in een lego bouwwerk uit te beelden. Aan deze bouwwerken is een wedstrijd element verbonden.

14.00 uur tot 15.00 uur - Lezing over Erfgoed en Architectuur

Lezing in museum Soest met als thema 'Erfgoed en Architectuur' door Architect Robert Geurten van NOVIOTECTO (Vision of Building & Environment').

Busrit door Soest langs monumenten

13.15 uur tot 17.00 uur - Busrit door Soest (met oldtimerbus) voor de inwoners uit Soest en Soesterberg

Busrit door Soest langs diverse monumenten met hier en daar een stop met aandacht voor het monument. Bij enkele monumenten wordt een stop ingelast voor een bezichtiging. De bus vertrekt bij museum Soest. Na afloop van de busrit wordt aan de passagiers in Museum Soest gratis een consumptie aangeboden.

Watertoren Soest

13.30 uur tot 17.30 uur - Bezoek aan de watertoren met beklimming

Bezoek aan de watertoren van Soest aan de Oranjelaan. De bewoners/eigenaren van de watertoren, de familie Hoogenboom, verzorgen 4 rondleidingen en wel om 13.30 uur, 14.30 uur, 15.30 en 16.30 uur.

Opgeven via email: voorzitter@oudsoest.nl vóór 7 september.
VOL = VOL. Er is in de watertoren geen lift aanwezig.

Bezoek 'Fatih Moskee' te Soest

Tussen 15.30 uur en 16.00 uur - Aankomst bij de 'Fatih Moskee' aan de verbindingsweg (maakt onderdeel uit van de busrit)

Na de aankomst bij de moskee worden de deelnemers aan de bustocht meegenomen door het bestuur van de moskee voor een rondleiding. De buspassagiers kunnen kennismaken met de rituelen en de gebruiken binnen de moskee. De moskee wordt op 13 september niet opengesteld voor overige bezoekers.

Oude Kerk te Soest

14.00 uur tot 16.00 uur - Oude Kerk met Torenbeklimming

De oude kerk is open van 14.00 uur tot 16.00 uur. Naast de Oude Kerk kan ook de kerktuin bezichtigd worden die geheel door vrijwilligers wordt bijgehouden. In de kerk kunt u genieten van de bijzondere architectuur en het mooie orgel. Ook is er een mogelijkheid om de toren van de Oude kerk te beklimmen en te genieten van het mooie uitzicht.

Vrije inloop kerk vanaf 14.00 uur

Torenbeklimming 14.00 uur. Opgeven vóór 10 september via e mail adres frhoogeweg@telfortglasvezel.nl

Petrus en Pauluskerk te Soest

14.00 uur tot 16.00 uur - Bezichtiging Petrus en Pauluskerk

De deuren van de Petrus en Pauluskerk staan van 14.00 uur tot 16.00 uur open voor het publiek. U wordt door vrijwilligers van de kerk ontvangen die u iets vertellen over de geschiedenis van het gebouw. Ook kan er een kaarsje worden opgestoken ter nagedachtenis aan een overleden dierbare.
Vrije inloop vanaf 14.00 uur.

Kamp Soesterberg aan het Zeister Spoor

12.30 uur tot 16.00 uur

Op Kamp Soesterberg aan Het Zeisterspoor 8 bent u van harte welkom. Hier zijn de Historische Collecties van de Bevoorrading- & Transporttroepen (B&T) en de Technische Troepen te bezichtigen. Op 13 en 14 september viert het TD (Technische Dienst) museum in het kader van de Open Monumenten dagen haar 50 jarig bestaan. Dus ook het 50 jarig bestaan van hun historische collectie. Twee prachtige dagen waar het museum b.v. alle gebruikte takelwagens vanaf 1941 laat zien. Maar ook het allernieuwste materiaal zal op deze dagen getoond worden. Daarnaast zal ook een groep van de luchtmobiele brigade een onderhoudsgroep moderne stijl laten zien. Dus 13 en 14 september een mooi programma op Kamp Soesterberg wat gezien moet worden.

Vliegbasis Soesterberg

11.00 uur tot 16.00 uur - Vliegbasis Soesterberg

- Openstelling Shelter, Hertenlaan 12, Den Dolder van 11.00 uur tot 16.00 uur
- Openstelling Commandobunker, Hertenlaan 12, Den Dolder van 11.00 uur tot 16.00 uur
- Openstelling Ondergrondse Legering, Hertenlaan 12, Den Dolder van 11.00 uur tot 16.00 uur

Kom bij voorkeur op de fiets naar de vliegbasis (ingang Hertenlaan 12 te Den Dolder). Kom je met de auto volg dan de parkeerborden op de Elandlaan.

ZONDAG 14 SEPTEMBER OPEN MONUMENTENDAGEN

Museum Soest

13.00 uur tot 17.00 uur

Museum Soest is gratis open. Geniet van het erfgoed wat museum Soest laat zien maar geniet ook van de architectuur uit de tijd 1868.

13.00 uur tot 17.00 uur - Expositie lego bouwwerken

Expositie legobouwwerken. O.a. kinderen uit Soest en Soesterberg zijn uitgenodigd om een gebouw uit te kiezen en dit gebouw in een lego bouwwerk uit te beelden. Aan deze bouwwerken is een wedstrijd element verbonden.

14.00 uur tot 15.00 uur- Lezing over Erfgoed en Architectuur

Lezing in museum Soest met als thema 'Erfgoed en Architectuur' door Architect Robert Geurten van NOVIOTECTO (Vision of Building & Environment').

13.00 uur tot 17.00 uur - Busrit (met oldtimerbus) door Soesterberg voor de inwoners uit Soesterberg en Soest

Busrit door Soesterberg langs diverse monumenten met hier en daar een stop met aandacht voor het monument. De bus vertrekt bij de Banninghal aan de Banningstraat te Soesterberg. Na afloop van de busrit wordt aan de passagiers in de Carolus Borromeus kerk gratis een consumptie aangeboden.

PROGRAMMA OPEN MONUMENTENDAGEN 13 EN 14 SEPTEMBER 2025

Watertoren te Soest

13.00 uur tot 16.00 uur - Bezoek aan de watertoren met beklimming

Bezoek aan de watertoren van Soest aan de Oranjelaan. De bewoners/eigenaren van de watertoren, de familie Hoogenboom, verzorgen 4 rondleidingen en wel om 13.00 uur, 14.00 uur, 15.00 en 16.00 uur. **Opgeven via email: voorzitter@oudsoest.nl vóór 7 september.** **VOL = VOL. Er is in de watertoren geen lift aanwezig.**

Rondleiding 'Fatih Moskee' te Soest

14.00 uur tot 16.00 uur - Bezoek aan de 'Fatih Moskee' aan de verbindingsweg

Om 14.00 uur is iedereen van harte welkom voor een rondleiding in de Fatih Moskee gelegen aan de verbindingsweg te Soest. U kunt kennismaken met de rituelen en de gebruiken binnen deze moskee. Daarnaast kunt u kennismaken van de bijzondere architectuur van de moskee. Een modern gebouw met een historie. **Aanwezig voor de rondleiding: 14.00 uur (Let op: Er is één rondleiding)**

Oude Kerk te Soest

14.00 uur tot 16.00 uur Oude Kerk met Torenbeklimming

De oude kerk is open van 14.00 uur tot 16.00 uur. Naast de Oude Kerk kan ook de kerktuin bezichtigd worden die geheel door vrijwilligers wordt bijgehouden. In de kerk kunt u genieten van de bijzondere architectuur en het mooie orgel. Ook is er een mogelijkheid om de toren van de Oude kerk te beklimmen en te genieten van het mooie uitzicht.

Vrije inloop kerk vanaf 14.00 uur.

Torenbeklimming 14.00 uur. Opgeven vóór 10 september via e mail adres frhoogeweg@telfortglasvezel.nl

PROGRAMMA OPEN MONUMENTENDAGEN 13 EN 14 SEPTEMBER 2025

Carolus Borromeuskerk te Soesterberg

De deuren van de kerk staan van 14.00 uur tot 17.00 uur open voor het publiek. U wordt door vrijwilligers van de kerk ontvangen die u iets vertellen over de geschiedenis van het gebouw. Ook kan er een kaarsje worden opgestoken ter nagedachtenis aan een overleden dierbare.

14.00 uur tot 14.45 uur - Lezing in de Carolus Borromeuskerk te Soesterberg.

Lezing in de Carolus Borromeuskerk te Soesterberg. Thema Erfgoed en Architectuur. Vrije inloop, bezichtiging kerk vanaf 14.00 uur.

Kamp Soesterberg aan het Zeisterspoor

12.30 uur tot 16.00 uur

Op Kamp Soesterberg aan Het Zeisterspoor 8 bent u van harte welkom. Hier zijn de Historische Collecties van de Bevoorradings- & Transporttroepen (B&T) en de Technische Troepen te bezichtigen. Op 13 en 14 september viert het TD (Technische Dienst) museum in het kader van de Open Monumenten dagen haar 50 jarig bestaan. Dus ook het 50 jarig bestaan van hun historische collectie. Twee prachtige dagen waar het museum b.v. alle gebruikte takelwagens vanaf 1941 laat zien. Maar ook het allernieuwste materiaal zal op deze dagen getoond worden. Daarnaast zal ook een groep van de luchtmobiele brigade een onderhoudsgroep moderne stijl laten zien. Dus 13 en 14 september een mooi programma op Kamp Soesterberg wat gezien moet worden. **13 en 14 september audiotour door Soest en Soesterberg.** **Voor details zie dit programmaboekje.**

Programmaboekje

Voor meer informatie over de programmaonderdelen op 13 en 14 september wordt verwezen naar dit programmaboekje wat gratis is af te halen bij museum Soest. Het programmaboekje is tzt ook te vinden op de website van museum Soest www.museumsoest.nl en de website van de historische vereniging Soest-Soesterberg www.hvsoest.nl

INLEIDING

Erfgoed en Architectuur

De Stichting Comité Open Monumenten dagen Soest-Soesterberg sluit zich dit jaar aan bij het landelijk thema 'Erfgoed en Architectuur'. De stichting Nederland Monumentenland stelt jaarlijks een thema voor waar gemeentelijke comités zich bij aan kunnen sluiten.

Wat betekenen deze twee begrippen Erfgoed & Architectuur?

Erfgoed

Erfgoed is een begrip welke aanduidt dát wat men van de voorouders erft. Het belang van erfgoed wordt gedragen en bepaald door een maatschappij/samenleving/cultuur:

- in waardering
- als identificatie
- in het bewaren voor volgende generaties

Erfgoed wordt onderscheiden in twee hoedanigheden:

Immaterieel erfgoed:

- tradities, dialect, verhalen, liederen, feesten, rituelen, processies...

Materieel erfgoed:

- roerend goed (niet grondgebonden) - archieven, collecties, verzamelingen, schilderijen, beeldhouwwerken...
- onroerend goed (grondgebonden) - landschappen, bomen, natuur-, en archeologisch erfgoed, monumenten, betekenisvolle bouwwerken / architectuur

Architectuur:

Ons woord architectuur is afkomstig van het Romeinse begrip ARCHITECTURA, welke het gebouwde aangeeft van de ARCHITECT. De Romeinen- grote bewonderaars van de Griekse architectuur- hebben dat laatste woord overgenomen van het Griekse woord ARCHITEKTON, hetgeen is afgeleid van ARCHI - = hoofd/meester en - TEKTON = timmerman/bouwer. De oorsprong van ARCHITECT = bouwmeester. Zowel het bouwen als architectuur zijn praktische en creatieve fenomenen, maar er is een verschil. Het bouwen onderscheidt zich in functionele, technische en wetenschappelijke aspecten. Architectuur onderscheidt zich in dezelfde aspecten, echter het kenmerkt zich in bijzondere aspecten als kunst, esthetica, symboliek/poëzie: een weerspiegeling van wat er leeft in de maatschappij/samenleving en cultuur. Het is hierin dat de relatie van architectuur en erfgoed aanwezig is.

Architectuur is een veelomvattend fenomeen, waarin diverse en verschillende aspecten tezamen komen:

- Bouwen - kennis en kunde van het vak: het vakmanschap
- Ruimte, vorm en licht - constructie, ordening/geometrie, materialisering en textuur
- Betekenis - voor de mens en samenleving (sociaal/politiek en cultureel)
- Kunst - de rol van kunst, symboliek en verbeelding in het creëren van bouwwerken
- Identiteit - hoe het de herkenbaarheid van een cultuur en individu weerspiegelt
- Omgeving - de afstemming van bouwwerken in spirituele, fysieke kenmerken en karakter van een locatie
- De werking - de afstemming van het bouwwerk op de mens en vice versa

INLEIDING VERVOLG

De uiting van het bouwen en architectuur is eveneens divers en verschillend:

- historisch - periode en afstemming op een stijl
- bouwtypen - religieus, militair, commercieel, industrieel, publiek, recreatief, privaat
- bouw hoedanigheid - nieuwbouw, restauratie, renovatie of een combinatie van deze hoedanigheden
- architecten - beroemde en minder beroemde (lokale architecten): het uitdragen en tonen van specifieke kenmerken 1
- materialisering - een link van historie en architect; specifieke bouw in natuursteen, metselwerk, houtconstructie, staal, beton en glas

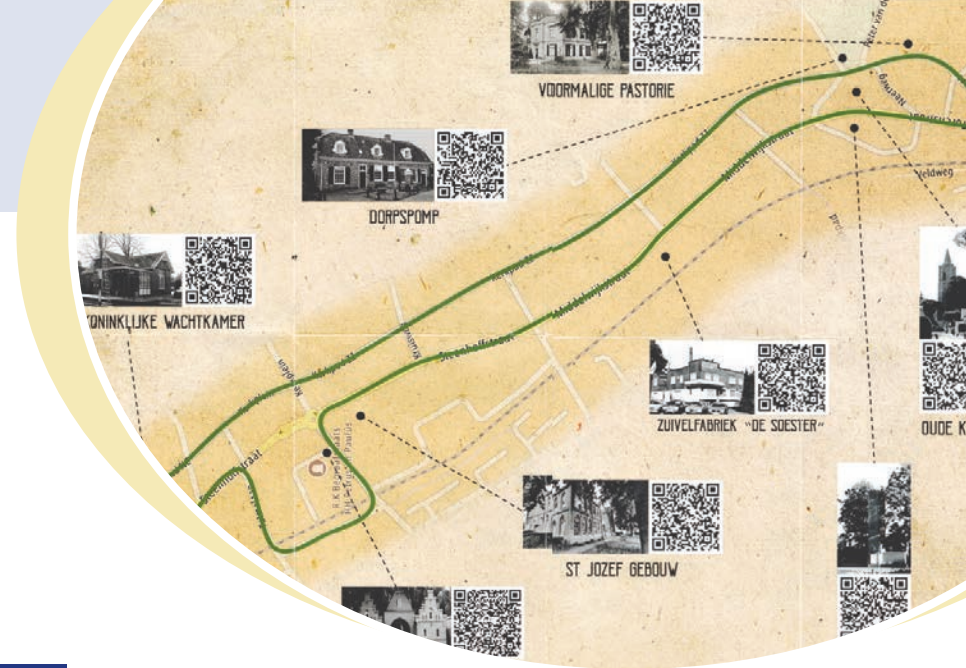
Monument:

Onder erfgoed valt ook het begrip monument. Een monument heeft een specifieke betekenis in historische, kunstzinnige, wetenschappelijke en culturele zin. Dit is vastgesteld voor zowel in immateriële als materiële hoedanigheid. Architectuur kán - als materiële hoedanigheid - een monument zijn. Ook een bouwwerk welke niet als architectuur onderkend wordt, kán een monument zijn. Zo'n bouwwerk heeft dan een specifieke historische en lokale betekenis. Er wordt een onderscheid gemaakt in een gemeentelijk- en rijksmonument. Dat laatste overstijgt het lokale en heeft veelal een nationale en zelfs internationale betekenis in stijl en/of bouwperiode.

Architectuur..., bouwwerk..., monument...

Het belangrijkste is dat u als belangstellende de bouwwerken op deze bijzondere Monumentendagen, op u eigen wijze opneemt en deze in relatie met het oorspronkelijke brinkdorp Soest en haar bijzondere en specifieke landschappelijke, dorpse én industriële, militaire en Koninklijke karakter kunt gaan ervaren en beleven!

NOVIOTECTO Vision of Building & Environment
Robert Geurten
Architect, wonende te Soest.

AUDIOTOER

13 en 14 september - Audiotour door Soest en Soesterberg

Fietsen en wandelen op eigen gelegenheid

Voor fietsers en wandelaars is er voor zowel Soest als Soesterberg een audiotour gratis af te halen in museum Soest. Met de kaart in de hand kunt u genieten niet alleen van de mooie monumenten die onze gemeente rijk is maar ook van de mooie omgeving. Middels een QR code op de kaart kunt u ook naar een verhaal luisteren m.b.t. het monument. De kaarten kunnen tijdens de reguliere openingstijden van het museum hier afgehaald worden.

Let op: Buiten museum Soest, de watertoren (bij inschrijving) in Soest, Kamp Soesterberg, de vliegbasis Soesterberg (alleen op 13 sept) en enkele kerken zijn de monumenten **niet** op eigen gelegenheid te bezichtigen.

BUSRIT DOOR SOEST OP ZATERDAG 13 SEPTEMBER

13.15 uur tot 17.00 uur - Busrit door Soest (met oldtimerbus) voor de inwoners uit Soest en Soesterberg

Busrit door Soest langs diverse monumenten met hier en daar een stop met aandacht voor het monument. De bus vertrekt bij museum Soest. De oldtimer bus biedt ruimte voor 40 passagiers. **Bij enkele stops wordt er een stukje gewandeld**, bijvoorbeeld in het Slangenbosje (tussen de Ir Menkolaan en de Insp. Schreuderlaan), de 'Fatih Moskee', de boerderij 'De Witte Burght' en de boerderij 'De Willemshoeve' aan de Jachthuislaan.

De begeleider die in de bus aanwezig is zal onderweg de passagiers o.a. de geschiedenis van de diverse monumenten vertellen.

De passagiers voor deze rit dienen zich op 13 september tussen **12.00 uur en 13.00 uur** in te schrijven bij de receptie van museum Soest. **Vol = Vol.**

Na afloop van de busrit wordt aan de passagiers in museum Soest gratis een consumptie aangeboden.

BUSRIT DOOR SOESTERBERG EN OMSTREKEN OP ZONDAG 14 SEPTEMBER

13.00 uur tot 17.00 uur - Busrit (met oldtimerbus) door Soesterberg voor de inwoners uit Soesterberg en Soest

Busrit door Soesterberg langs diverse monumenten met hier en daar een stop met aandacht voor o.a. het monument. De bus vertrekt bij de Banninghal in Soesterberg. De oldtimer bus biedt ruimte voor 40 passagiers. **Bij enkele stops wordt er een stukje gewandeld.** Er wordt ook even een stop gemaakt voor een bezoek aan Kamp Soesterberg (museum aan het Zeisterspoor).

De begeleider die in de bus aanwezig is zal onderweg de passagiers o.a. de geschiedenis van de gebouwen vertellen.

De passagiers voor deze rit dienen zich op 14 september tussen **12.00 uur en 13.00 uur** in te schrijven bij Henk Schimmel die om 12.00 uur bij de Banninghal aanwezig is. **Vol = Vol.**

Na afloop van de busrit wordt aan de passagiers in Carolus Borromeuskerk te Soesterberg gratis een consumptie aangeboden.

LEGO BOUW WEDSTRIJD OP 13 EN 14 SEPTEMBER

Het landelijk thema – waar Soest zich bij aansluit - voor 2025 is 'Erfgoed en architectuur'. Het Soester comité heeft het idee opgepakt om ook de jeugd bij deze twee mooie dagen te betrekken door een Lego bouw wedstrijd uit te schrijven.

De Opdracht

Bouw thuis met lego naar eigen keuze een pand na wat staat of stond in Soest of Soesterberg. Dit mag een pand zijn met een monumentale status (Gemeentelijk of Rijksmonument) maar het mag ook een modern pand zijn wat deze status nog niet heeft verkregen b.v. een winkel- of een kantoorpand. Een verdwenen pand mag uiteraard ook nagebouwd worden b.v. aan de hand van een foto of een tekening. De natuur kan ook een inspiratie zijn voor een bouwwerk.

Expositie

Op 13 september en 14 september mogen de deelnemers hun bouwwerk (voorzien van een kaartje met daarop vermeld de naam van de ontwerper/bouwer en de naamgeving van het bouwwerk) exposeren in Museum Soest. Inleveren van de bouwwerken op 12 september van 16.00 uur tot 17.00 uur.

Wedstrijd

Het comité maakt er een wedstrijd van. Door een onafhankelijke jury worden de bouwwerken beoordeeld.

Leeftijdscategorieën

De bouwers/deelnemers worden ingedeeld in twee leeftijdscategorieën. Te weten: 5 jaar tot 12 jaar en 12 tot 16 jaar.

Onder hen worden zes prijswinnaars aangewezen (per leeftijdscategorie drie prijzen).

Prijsuitreiking

De prijsuitreiking is op 14 september om 16.00 uur in museum Soest. Alle deelnemers krijgen een herinnering.

Deelname

Deelname geschiedt d.m.v. inschrijving.

Inschrijven graag vóór 1 september 2025 via een mail naar Cees Vos email adres voorzitter@oudsoest.nl

Zie voor verdere details www.museumsoest.nl en www.hvsoest.nl

Erfgoed en Architectuur

Architect Robert Geurten

Zowel op 13 als op 14 september van 14.00 uur tot 15.00 uur een lezing over Erfgoed en Architectuur. De lezing in museum Soest met als thema 'Erfgoed en Architectuur' wordt verzorgd door Architect Robert Geurten uit Soest van NOVIOTECTO (Vision of Building & Environment')

Voor deze lezing hoeft u zich niet in te schrijven. Wel geldt vol = vol. Na afloop van de lezing krijgt u gratis een kopje koffie/thee aangeboden. Zie ook de inleiding in dit programmaboekje.

Museum Soest

Inleiding In opdracht van het rooms-katholieke kerkbestuur heeft A. C. Bleys uit Hoorn in 1867 op een perceel langs de westzijde van de Steenhoffstraat een GESTICHTSGEBOUW met HEKWERK ontworpen voor de opvang voor bejaarden, dat ten zuidwesten ligt van de R.K. Kerk. Bleys was een zeer korte tijd als tekenaar in dienst van het architectenbureau van P.J.H. Cuypers, waarna hij een eigen praktijk in Hoorn opzette waar onder meer Jan Stuyt en Willem Kromhout werkzaam zijn geweest. Het gestichtsgebouw is één van de weinige uitgevoerde ontwerpen van Bleys buiten de provincie Noord-Holland.

De voorgeschiedenis van het gesticht laat zien dat de opdrachtgever in eerste instantie een omvangrijker gebouw wilde, waarin verschillende functies zoals een bewaarschool, een weeshuis een huis voor oude mannen en vrouwen en een klooster voor de zusters ondergebracht konden worden. Latere voorstellen worden steeds soberder en kleiner. Uiteindelijk werden in het gebouw slaapzalen voor oude mannen, oude vrouwen en voor de zusters, een (naai)school, een ziekenzaal, eetzalen, twee ruimten met zitplaatsen en een keuken ondergebracht.

De eerste steen werd op 22 juli 1868 gelegd. Het gebouw heeft thans een multifunctionele bestemming. N.B. De aanbouwen uit de jaren '80 van de 20ste eeuw aan de achterzijde vallen buiten de bescherming. Het interieur is in de loop der jaren diversen malen aangepast en veranderd.

Museum Soest - vervolg

Een op enige afstand en evenwijdig langs de weg gelegen gestichtsgebouw voor de opvang en zorg van bejaarden annex (naai)school uit 1868 in neogotische stijl bestaat uit twee bouwlagen op nagenoeg rechthoekige plattegrond onder samengesteld met Hollandse pannen gedekt zadeldak.

De in grauwe baksteen opgetrokken gevels hebben een iets uitkragende, hardstenen plint en zijn overwegend voorzien van spitsboogvensters met gietijzeren kozijnen, waarin traceringsgotische tranten.

De vensters hebben natuurstenen onderdorpels. Tussen beide spitsboogvensters bevinden zich kleine rozetvensters. Tussen de bouwlagen is een bloktandlijst gemetseld, terwijl onder de dakgoot een dubbele, uitkragende bloktandlijst is aangebracht.

De elf traveeën lange voorgevel (oostzijde) heeft een middenrisaliet met ingangspartij en topgevelbekroning. De ingang bestaat uit een verdiept in de gevel gelegen dubbele deur met sierbeslag, waarboven een spitsboogvormig bovenlicht met figuratieve glas-in-lood invulling, voorstellende Jozef met kind. In de verdieping is een gekoppeld spitsboogvenster aangebracht met natuurstenen deelzuil.

De topgevel heeft een spitsboogvormige nis waarin een zandstenen reliëf is aangebracht met de voorstelling van Maria en Jozef vluchtend uit Egypte. De drie buitenste traveeën hebben een lichte voorsprong en zijn door een topgevel met steekkap bekroond. De achtergevel wordt door latere aanbouwen grotendeels aan het oog onttrokken.

De hoofdropzet van deze gevel is symmetrisch met een in het midden en op de hoeken geplaatste risalieten in de vorm van puntgevels onder steekappen, waarvan de middelste een iets lagere nokhoogte heeft. Tegen de hoekrisalieten zijn in 1915 aanbouwen van één bouwlaag onder een plat dak gebouwd. Deze zijn later met een verdieping verhoogd. Tussen genoemde aanbouwen is in de jaren tachtig van deze eeuw een uitbreiding van één bouwlaag gebouwd.

De beide zijgevels hebben een vergelijkbare opzet met een lengte van zeven traveeën. De middelste travee is geaccentueerd door middel van een puntgevel onder een steekkap en bevat op de begane grond met ingang, waarvan de indeling enigszins is gewijzigd. De plattegrond-indeling verkeert voor een deel nog in de oorspronkelijke staat.

Achter de entree ligt de vestibule met het trappenhuis. Links bevindt zich de voormalige ontvangstzaal en rechts de voormalige spreekkamer. Haaks achter de vestibule ligt een gang, waaraan oorspronkelijk de zogenaamde zalen met zitplaatsen, de refter, de keuken, een ziekenzaal en de school lagen.

Op de verdieping lagen de slaapzalen. Voor het gebouw ligt een voorplein. Het perceel wordt aan de straatzijde door middel van een lage muur met gemetselde pijlers, beide met ezelsrugbekroning, begrensd. Tussen de pijlers is op de lage muurtjes een ijzeren spijlenhek gezet. Waardering Het voormalige gestichtsgebouw voor bejaarden annex school met bijbehorend hekwerk is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een gestichtsgebouw in neogotische stijl uit het eind van de 19de eeuw en als vroeg bouwwerk in het oeuvre van architect A.C. Bleys.

Tevens is het typologisch van belang als karakteristiek voorbeeld van 19de-eeuwse bejaardenzorg door rooms-katholieken. Het gestichtsgebouw met hekwerk is gaaf wat betreft de hoofdvorm en detaillering van het exterieur en heeft tevens de oorspronkelijke indeling behouden. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed).

De Soester watertoren

De watertoren aan de Oranjelaan in Soest is gebouwd in 1931. De gemeente ontwikkelde in die tijd plannen voor vele nieuwe woningen. Om het groeiend aantal inwoners van goed drinkwater te voorzien legde de Arnhemsche Waterleiding-Maatschappij een leidingennet aan, bouwde een pompstation aan de Den Bliklaan en de watertoren.

De architect van de toren was H.F. Mertens. Hij had eerder al Sanatorium Zonnegloren in Soest ontworpen. Mertens ontwierp ook de watertorens van Bilthoven (1927), Stadskanaal (1935) en Oude-Pekela (1938).

Hoewel er al vanaf 1910 betonnen watertorens gebouwd werden, koos Mertens voor baksteen. Hij heeft zich laten inspireren door de architectuur van de Amsterdamse School, waarin baksteen werd ingezet voor sprekende effecten. Het materiaal sluit bovendien aan bij dat van de woningen die in de jaren dertig in de wijk rond watertoren zouden verschijnen.

De acht steunberen van de Soester watertoren zijn in de eerste plaats constructief. Maar samen met de versmalling van romp boven de eerste verdieping geven ze de toren een robuuste uitstraling. Die wordt wel omschreven als 'zakelijk expressionisme'.

De watertoren is in de jaren zeventig buiten gebruik gesteld. In 1985 nam een Soester echtpaar de toren over en verbouwde hem tot woning. In 2004 vond een grote restauratie plaats.

Bij deze ingrepen zijn de buizen en de wanden van het watervat verwijderd. Ook zijn de ramen en de voordeur aangepast aan de functie van woonhuis. Bij de verbouwing van 2004 is gekozen voor een interieur dat het karakter van de toren als industrieel erfgoed onderstreept. Het recent gerestaureerde hek is origineel.

Algemene gegevens:

- bouwjaar: 1931
- architect: H.F. Mertens
- hoogte: 24 meter (acht verdiepingen, geen lift)
- inhoud watervat: 200 m³
- rijksmonument sinds 2000 (toren en hek)

De watertoren is onder begeleiding van de huidige bewoners/eigenaren de familie Hoogeboom te bezichtigen. Zij nemen u o.a. mee naar boven om te genieten van het mooie uitzicht.

De bezichtiging is mogelijk op:

13 september
13.30 uur, 14.30 uur, 15.30 uur en 16.30 uur

14 september
13.00 uur, 14.00 uur, 15.00 uur en 16.00 uur

Per rondleiding kunnen er 12 bezoekers mee op pad. U dient zich voor de rondleiding wel op te geven vóór 7 september via Cees Vos e-mail adres voorzitter@oudsoest.nl. Ook in de mail even aangeven voor welk tijdstip u kiest.

Let op: Er is geen lift aanwezig.

Korenmolen De Windhond

In 1977 is de Stichting De Windhond opgericht. Begin jaren tachtig van de vorige eeuw heeft het toenmalige bestuur op het punt gestaan te starten met de herbouw van de molen. Aangezien het ontbrak aan voldoende financieel draagvlak heeft men echter de stap niet durven zetten.

Op een gegeven moment waren er vanuit de Soester gemeenschap (en omgeving), particulieren en bedrijven, zoveel middelen toegezegd c.q. ontvangen, dat in 2006 besloten is om te starten met de herbouw van De Windhond.

Meer dan honderd jaar geleden waren er nog 10.000 molens volop in bedrijf. Ze maalden graan, zaagden hout, sloegen olie uit zaden, maakten papier en poldermolens hielden het waterpeil in ons lage land onder controle. Vele duizenden molens hebben de vooruitgang niet overleefd; het aantal wind- en watermolens dat ons land nu nog telt, is het minimum om Nederland een molenland te kunnen noemen. Vanaf 1474 hebben er verschillende standaard molens op de Soester Eng gestaan.

Enkele jaartallen

- 1737 - De Windhond wordt opgebouwd in steen op de hoek van de Molenstraat / Molenweg.
- 1930 - De Windhond aan de Molenstraat/Molenweg wordt gesloopt.
- 1952 - De Vliet (gebouwd 1852) aan de Kerkstraat wordt gesloopt.
- 1977 - Oprichting van de Stichting tot herbouw van de Stellingkorenmolens De Windhond
 - In het 28e jaar van het bestaan wordt het besluit genomen tot de nieuwbouw van de Windhond op de huidige plek
 - in het 29e jaar van het bestaan wordt op 28 april 2006 gestart met de daadwerkelijke nieuwbouw
 - in het 31e jaar van het bestaan is de Windhond weer terug op de Eng op een andere plek.

De Oude Kerk

De Oude Kerk aan de Torenstraat werd omstreeks 1350 gebouwd en gewijd aan de Heiligen Petrus en Paulus. De Kerk, die toen vermoedelijk alleen bestond uit het schip, dus zonder het koor en de markante toren stond op een heuvel van ongeveer twintig meter hoogte. De kerk is zuiver oost-west gebouwd op de voet van de Eng, zodat het godshuis gevrijwaard bleef van wateroverlast bij overstromingen van de Zuiderzee en de Eem.

Tot de reformatie in 1580 stond de kerk onder het gezag van de St. Paulus abdij in Utrecht. De Staten van Utrecht verboden vanaf dat jaar de katholieke erediensten. In 1356 en in 1481 werd Soest geheel plat gebrand. Na deze rampen zijn waarschijnlijk eerst de toren en daarna het koor gebouwd. Voor de reformatie zijn toren en kerk één ruimte geweest, zodat het licht door het gotische raam boven de ingang op het altaar kon vallen.

In 1905 vond onder leiding van bouwmeester Dr. P.J. Cuypers een grote restauratie plaats, waarbij de wijzerplaten in de balustrade werden gemetseld. Sensationeel was in 1905 de vondst van achttien houten beelden en fragmenten van pijpenbeeldjes onder de vloer van de voormalige doopkapel, die daar rond de Reformatie moeten zijn verborgen.

De bezichtiging is mogelijk op:

De Oude kerk is op 13 en 14 september open voor bezoek van 14.00 uur tot 16.00 uur

Er is ook een mogelijkheid om de toren te beklimmen. Voor de torenbeklimming dient u zich wel per mail op te geven voor 10 september bij Frans Hoogeweg frhoogeweg@telfortglasvezel.nl

Let op: Er is geen lift aanwezig.

SOEST

Het Slangenbosje

In de wijk Soestdijk tussen de Noorderweg, ir. Menkolaan en insp. Schreuderlaan, ligt 't Slangenbosje. Een prachtig stukje beschermd natuurgebied van ongeveer vijf hectare. Het is een dynamisch bos met mooie waterpartijen en is het gehele jaar vrij toegankelijk.

Er is een verhard wandelpad. Fietzers en honden zijn echter niet toegestaan. Het Slangenbosje is een restant van de oude buitenplaats Braamhage (voorheen Beek en Daal) waar in de 19e eeuw al een park met vijverpartijen is aangelegd.

Een opvallend verschijnsel in het Slangenbosje is dat de kleur van het water in de sloten en vijvers regelmatig verandert. Dit komt omdat het kwelwater is – dat afkomstig is van de heuvelrug – en in aanraking komt met diverse mineralen. Melkkleur duidt op koolzuurhoudend water uit de ondergrond. Dit is vaak zichtbaar bij veel toevoer van grondwater (dus bij nat weer) uit de omgeving. Het roodbruine water duidt op ijzer dat neerslaat als driewaardig ijzer als het in aanraking komt met zuurstof op de lucht.

SOEST

Jachthuislaan

De Jachthuislaan en omgeving is lang eigendom geweest van leden van de Koninklijke Familie. Tot en met 1998 was dit gebied onderdeel van de gemeente Baarn. Pas vanaf 1999 van Soest. Aan de Jachthuislaan staan verschillende historische panden.

- **Boerderij Willemshoeve** is gebouwd in 1834 in opdracht van Koning Willem II. Nadat de Koninklijke Familie de boerderij had verkocht is deze eigendom van een coöperatieve vereniging, die naast agrarische activiteiten ook dagbesteding voor jonge mensen met dementie, verder zijn er trainingsruimtes en is er een terras.
- **Boerderij Eykendal** is ouder en zou volgens de gevelsteen al in 1640 zijn gebouwd. In 1674 is Eykendal gekocht door Prins Willem III (1650-1702) en aan zijn domein Paleis Soestdijk toegevoegd. In 1992 is het pand door brand zwaar beschadigd maar daarna gerestaureerd.
- **Woning naast boerderij Eykendal.** Deze woning wordt in de volksmond het hondenhok genoemd omdat in dit pand de honden van met name Koning Willem II waren gehuisvest. De honden werden gebruikt voor de jacht. Afgelopen jaar is dit pand grootschalig verbouwd.
- **Villa Horst en Berg** is thans een zorginstelling op het oorspronkelijke landgoed Eickenhorst. De geschiedenis gaat terug tot 1745, toen gebouwd als veenhuis (belastingkantoor voor de afvoer van turf uit het Soesterveen)
- **Pand Jachthuislaan 70** was in de periode 1826-1929 een tolhuis, de Veenhuizertol. Reizigers kwamen van Utrecht hier Soest binnen en moesten daarvoor betalen.

SOEST

FATIH MOSKEE; Vrijheidsweg/Koningsweg

Op 28 september 2013 is de nieuw gebouwde Fatih Moskee in gebruik genomen, nadat eerder de gemeenschap in andere delen van Soest al een moskee had ingericht in tijdelijke ruimten.

De moskee bestaat uit twee gedeelten met een minaret van 25 meter hoog. De moskee heeft een bijzonder architectuur en is een aangenaam stuk vakwerk. De totale gebruiksruimte van het moskee is ongeveer 1300 m² en is verdeeld over twee complexen. De moskee dient niet alleen als religieuze ruimte maar is voor zowel jongeren, ouderen en voor vrouwen een ontmoetingsplek om sociaal, culturele activiteiten te ontplooiën.

Op de eerste etage van de eerste complex bevindt zich een lokaal voor mannen en een lokaal voor vrouwen. Daarnaast is er een service ruimte beschikbaar. Verder is er op deze etage een mannen, vrouwen en een invalide toilet met wasruimte. De tweede etage is de gebedsruimte.

Op 13 september worden de passagiers van de busrit tijdens de rit ontvangen in de moskee voor een rondleiding.

Op 14 september start er om precies 14.00 uur een rondleiding in de moskee voor bezoekers die op eigen gelegenheid de moskee willen bezoeken.

SOEST

Mariaschool Soestdijk

Het gebouw is een gemeentelijk monument en is in 1921 gebouwd als rooms-katholieke school voor gewoon lager onderwijs en is ontworpen door architect Van Vliet. In 1921 werden vijf lokalen en een gymzaal gebouwd.

Het gymnastieklokaal bevindt zich aan het eind van de linkervleugel. In 1937 werden twee lokalen aangebouwd aan de rechtervleugel ontworpen door architect H.C.M. van Beers uit Huis ter Heide. De lokalen van de school hebben laddervenster.

Het gebouw staat op de hoek van de Mariastraat en de Beetzlaan en heeft tot 1987 dienstgedaan als school. Het bakstenen pand heeft een V-vormige plattegrond. De ingang is op de plaats waar de beide vleugels samenkomen. De dubbele houten deur is bereikbaar via een gemetselde trap. Boven de deur is een houten snijraam en een smeedijzeren lantaarn.

In het topgeveltje erboven is een mozaïek met een voorstelling van Mater Maria en de Heilige Geest. Aan weerszijden van het ingangstorentje is een driezijdige uitbouw. Op het torentje staat een met leien gedekt koepeldak met houten lantaarn en een kruis. Het pand heeft een overstekend dak.

De Witte Burchthoeve

“De Witte Burchthoeve” is in 1942 ontworpen door dorpsarchitect Arie Brouwer in opdracht van de heer A. Pas van Groot Oosterland, toenmalige bewoner van het naastgelegen kasteel. De boerderij is gebouwd door Willem van Asch, een van de in die tijd grotere aannemers van Soest.

De bouwperiode was van oktober 1942 tot medio januari 1943, een bijzonder korte bouwperiode. In de oorlog was er weinig werk, vele werklieden waren bij de bouw betrokken omdat er elders niets of weinig te doen was.

Het zand kwam uit het gat van Beijer, de stenen werden via de schepen in de Eem aangevoerd en vandaar af met paard en wagen naar de bouwlocatie gebracht. “De Witte Burchthoeve” was opgezet als modelboerderij, maar door omstandigheden is dit nooit van de grond gekomen.

HH Petrus en Pauluskerk/RK Begraafplaats ST Annahof

De huidige HH Petrus en Pauluskerk is in 1969 in gebruik genomen. De ingang van de kerk is een met natuursteen beklede gevelpartij met het houten klokkentorentje. Dit is een deel van de in 1853 door pastoor Steenhoff gebouwde driebeukige neobarokke basiliek ontworpen door Th. Molkenboer.

De kerk is in 1924 gerestaureerd. In de nissen aan weerszijden staan beelden van Petrus (links) en Paulus (rechts). De inventaris van de kerk is gedeeltelijk afkomstig uit het oude gebouw.

Het poortgebouw van de RK Begraafplaats aan het Sint Annahof is in 1870 gebouwd op initiatief van wederom pastoor W. Steenhoff en ontworpen door architect A. Tepe.

Zowel de toren van de HH Petrus en Pauluskerk en het poortgebouw zijn rijksmonumenten.

Op 13 september staan de deuren van de Petrus en Pauluskerk van 14.00 uur tot 16.00 uur open voor bezoek.

SOESTERBERG

Officierscasino

Officierscasino, gelegen aan de Kampweg. Door Duitsers neergezet in WO II als ontspanningsruimte voor militairen van afdeling Luftwaffe gestationeerd op vliegbasis Soesterberg (wehrmachtshiem). Na WO II tijdelijk in gebruik door KLM als opleidingslocatie.

Daarna door in gebruik door defensie (luchtmachtafdeling) als officierscasino. Vanaf 2014 door defensie afgestoten, waarna Rijksvastgoed beheer dit complex verkocht heeft.

Kamp van Zeist

Als vaste verblijfplaats der genie gebouwd eind 19e - begin 20e eeuw als opvolger van de tijdelijke oefenkampementen (tenten). Tijdens WO I interneringskamp voor Belgische militairen.

In 1939 nieuwe bestemming -> van land-naar luchtmachtafdeling. Op dit terrein was van 1980 tot sluitingsdatum (2013) Militair Luchtvaartmuseum gevestigd.

Na sloop van een groot deel van de oorspronkelijke bebouwing in gebruik als detentiecentrum, gevangenis, opvang asielzoekers en destijds locatie van Lockerbie proces.

SOESTERBERG

Mercury, Apollo en Gemini

Woonwijken die gebouwd zijn in de jaren 70 van de 20e eeuw voor Amerikaanse Militairen die voornamelijk geplaatst waren op de vliegbasis Soesterberg. Betreft totaal van 140 woningen.

Na vertrek van het Amerikaanse squadron uit Soesterberg in 1994 zijn deze woonwijken overgegaan in Nederlandse handen en verkocht. Tijdens bewoning door de Amerikanen goed herkenbaar door aanwezigheid van een barbecue in de tuin en grote auto's op de oprit met nummerplaten beginnend met de lettercombinatie BN of GN.

Zeister Spoor en Kolonel Van Royenweg

Beide wegen zijn aangewezen militaire wegen, maar ook opengesteld voor openbaar rij- en ander verkeer. De politiezorg is in handen van Koninklijke Marechaussee onverminderd de bevoegdheden van de politie.

Beide organisaties zijn dus bevoegd om op te treden. Aan deze wegen zijn o.a. de volgende legerplaatsen gelegen: Soldaat Ketting Olivierkazerne, Du Moulinkazerne, Sergeant-Majoor Scheickkazerne, Kamp Soesterberg, voormalige terrein domeinen, tankwerkplaats en Leusderheide (oefenterrein). Op Kamp Soesterberg zijn de historische Collecties van de Bevoorradings- & Transportgroepen (B&T) en de Technische Troepen te bezichtigen.

Albertsdorp/Belgenmonument

Voormalige Albertsdorp, nu de Stoeterij gelegen aan de Amersfoortsestraat. Tijdens WO I gebouwd voor huisvesting gezinnen van gevluchte Belgische Militairen die geïnterneerd waren op Kamp van Zeist.

Belgisch Monument, gelegen bij Stichtse Rotonde. Geschenk van de Belgische Regering aan Nederlandse bevolking als dank voor opvang van Belgische vluchtelingen gedurende WO I. In 1938 officieel opgeleverd.

Wegh der Weegen

De Wegh is in een aantal opzichten uniek, zowel door zijn geschiedenis als door zijn ontwerp. De aanleg van deze bijzondere, 11 km lange en in oorsprong kaarsrechte classicistische weg was een gezamenlijk initiatief van de stad Amersfoort en de Staten van Utrecht.

Midden 1600 was er behoefte aan een betere verbinding tussen het kleine maar rijke Amersfoort en Utrecht. In het vervolg spreken we hier van de Amersfoortseweg. Amersfoorter Jacob van Campen, destijds bekend als architect en schilder, was de ontwerper van de Amersfoortseweg. Rijksweg (belangrijke oost-westverbinding) geweest, voorloper van A 28). Nu provinciale weg N237.

GGZ instelling Zon en Schild

Zon & Schild werd in 1931 opgericht door de Vereniging Nederlandsche Hervormde Stichtingen voor Zenuw- en Geesteszieken, die later De Open Ankh ging heten.

De instelling richtte zich vanaf het begin op de geestelijke gezondheidszorg en zocht steeds weer nieuwe wegen op dit gebied. Onderdeel van Open Ankh met vestiging in Soesterberg op landgoed Oude Tempel.

Soesterdal

Voormalige uitspanning gelegen aan het einde van de huidige Postweg. In 1925 gestart door M. Couturier. In de loop der jaren uitgebouwd als Theehuis Soesterdal. Gunstig gelegen naast het vliegveld.

Ondernemer maakte gebruik van de activiteiten op het vliegveld om zijn onderneming publiciteit te geven. Tijdens WOII gesloopt (zoals meerdere panden) door de Duitsers i.v.m. uitbreiding van het vliegveld. Huidige uitspanning vernoemd naar deze voormalige uitspanning.

SOESTERBERG

Voormalige KLU brandweerkazerne

Dit gebouw was gelegen op het terrein van voormalig militaire vliegbasis Soesterberg aan de Stemerdingweg. Officiële adres: Verlengde Paltzerweg 1, gebouw 84. Gebouwd in 1952-1953, verbouwd in 1986 en afgebroken in 2019.

Sint Carolus Borromeuskerk Soesterberg

De huidige Soesterbergse kerk werd in de jaren vijftig gebouwd en is ontworpen door H.C.M. van Beers uit Huis ter Heide. De ingang bevindt zich in een 'torenachtige' aanbouw met een zadeldak dat haaks staat op het dak van het kerkschip.

De voorzijde is onderverdeeld in een drietal openingen, die toegang geven tot het torenportaal. Boven de middelste boog bevindt zich het natuurstenen beeld van Carolus Borromeus. Ter hoogte van de klokkenstoel bevinden zich de galmgaten.

De kerk bestaat uit een brede middenbeuk met twee zijbeuken die van elkaar gescheiden zijn door spitsvormige bogen op zandstenen zuilen. Het interieur bevat vele belangrijke elementen en voorwerpen. Deze kerk verving de kerk die in 1837 werd gebouwd en waarvan tijdens de tweede wereldoorlog een deel van de toren op bevel van de Duitsers moest worden afgebroken vanwege het nabij gelegen vliegveld.

De groei van de parochie vroeg om een grotere kerk met meer zitplaatsen. Voor openstelling op 14 september zie programma.

SOESTERBERG

Rademakerstraat

Aan de Rademakerstraat vinden we:

De voormalige uitspanning Huis ten Halve Soesterberg

Gebouwd ca. 1850. Vele functies gehad in de tijd. Waaronder paardenstalling, pension, hotel, Militairtehuis, circusacademie en meubelzaak. Hotel/pension tot 1946.

Vanaf dat jaar tot 1967 in gebruik als militairtehuis. Vanaf 1967 een aantal jaren in handen van Toni Boltini met de functie van circusacademie. In 1973 een meubelzaak (Meubidick) gevestigd. Eind december 1980 volledig afgebrand. Restanten verwijderd. Nieuwbouw appartementengebouw.

Uitspanning, voorheen t'Zwaantje.

't Zwaantje te Soesterberg

Het oudste, en meest verbouwde, gebouw in Soesterberg. Begonnen als boerderij. Van boerderij naar café en paardenstalling met de naam Café de Zwaan, gevolgd door functie Hotel-Restaurant onder de naam 't Zwaantje. Na WOII functie van hotel- restaurant naar café-restaurant.

Vanaf 1992 een Aziatisch Restaurant. Tijdens zijn bezoeken aan vliegbasis Soesterberg maakte Prins Bernard regelmatig een uitstapje naar deze locatie.

Rademakerstraat - vervolg

De marechausseekazerne

De marechausseekazerne – door de marechaussee in het verleden de brigade Soesterberg genoemd – ligt eigenlijk op de hoek van de Veldmaarschalk Montgommeryweg en de Banningstraat.

Wel vlak bij de Rademakerstraat maar dus niet direct aan de Rademakerstraat. Vanuit deze brigade werd onder andere de (militaire) politietaak uitgevoerd. In het verleden is de brigade Amersfoort bij de brigade Soesterberg ingelijfd en daardoor werd het bewakingsgebied van de brigade Soesterberg fors uitgebreid.

Door de reorganisatie bij de Koninklijke marechaussee is de brigade opgeheven en heeft het gebouw een andere bestemming gekregen.

In 2024 kwamen er voorzichtige aanwijzingen dat het gebouw mogelijk op de markt zou komen. Door vele inwoners van Soesterberg werd direct naar voren gebracht dat dit een mooi pand zou zijn voor het nieuwe Dorpshuis. Immers het oude Dorpshuis bestond niet meer. Echter hier is nooit iets van terecht gekomen.

Het nieuwe Dorpshuis 'De Basis' is nu gesitueerd aan de overzijde van de marechausseekazerne aan het 'Den Bergh Plein'. Het pand is nog steeds in eigendom van het Rijksvastgoedbedrijf.

Mooi weekend op 'Kamp Soesterberg'

Kamp Soesterberg aan het Zeister Spoor open op 13 en 14 september van 12.30 uur tot 16.00 uur. De Koninklijke Landmacht is als maatschappelijke instelling verantwoordelijk voor het zorgvuldig omgaan met haar cultureel en historische erfgoed teneinde dat voor de komende generaties te bewaren en voor de huidige generaties toegankelijk te maken. De collecties hebben bovendien een interne functie voor de personeelsopleiding en werving.

Daarnaast bestaat er het besef dat het erfgoed ook een externe functie heeft als interface met de civiele maatschappij.

Op Kamp Soesterberg aan Het Zeisterspoor 8 zijn de Historische Collecties van de Bevoorradings- & Transporttroepen (B&T) en de Technische Troepen te bezichtigen.

De Bevoorradings- & Transporttroepen is de bevoorradingsdienst van de Koninklijke Landmacht. In de collectie komen de aspecten van de legerverzorging aan de orde vanaf de Tachtigjarige Oorlog tot en met de periode van de "Koude Oorlog", maar ook meer actuele zaken, zoals de opbouw van de verzorging in NAVO-verband en uitzendingen in het kader van de Verenigde Naties komen aan bod. Fraaie uniformen, oude werktuigen en ander B&T materiaal, maar ook prenten en unieke foto's vormen de kern van de collectie.

Kamp Soesterberg - vervolg

Het Regiment Technische Troepen is in Engeland gevormd en opgericht op 21 maart 1941. Want pas na de modernisering en mechanisering van de gevechtseenheden bleek de noodzaak van gespecialiseerde werkplaatsen, depots en munitiebedrijven.

De collectie omvat uniformen en TD-materiaal en ook voertuigen die specifiek door de Technische Dienst werden gebruikt.

Zowel met uniformen, voertuigen en technische onderdelen tracht deze collectie de bezoeker te informeren over de grote variatie in middelen en onderdelen waarmee gewerkt werd en wordt.

Op 13 en 14 september viert het TD (Technische Dienst) museum in het kader van de Open Monumenten dagen haar 50 jarig bestaan. Dus ook het 50 jarig bestaan van hun historische collectie.

Twee prachtige dagen waar het museum b.v. alle gebruikte takelwagens vanaf 1941 laat zien. Maar ook het allernieuwste materiaal zal getoond worden. Daarnaast zal ook een groep van de luchtmobiele brigade een onderhoudsgroep moderne stijl laten zien. Dus 13 en 14 september een mooi programma op Kamp Soesterberg wat gezien moet worden.

Bezoek aan de oude vliegbasis Soesterberg

Shelter 611

Het is de vroege ochtend van 5 juni 1967 tijdens de Zesdaagse Oorlog. Israëlische gevechtsvliegtuigen suizen onder de radar door richting Egypte en bombarderen daar verschillende luchtbases. In één klap is de complete Egyptische luchtmacht vernietigd.

De NAVO beseft na deze verrassingsaanval dat haar eigen vliegtuigen net zo kwetsbaar zijn. Daarom krijgt iedere NAVO-basis in Europa bomvrije shelters (schuilplaatsen). Gemaakt van golfplaat met daarop een huid van gewapend beton weerstaan ze een directe inslag van 500-ponder bommen. De shelters staan ogenschijnlijk lukraak in het landschap, maar dat is geen toeval. Kan jij bedenken waarom?

De shelters zijn de stille getuigen van de Amerikaanse naoorlogse luchtverdediging tegen een mogelijke Russische aanval. Vanaf 1978 worden in deze shelters straaljagers 'geparkeerd' en onderhouden. Nu hebben veel shelters een nieuwe rol. Als kantoor, opslag, evenementenlocatie of werkplaats voor kunstenaars. Andere shelters zijn afgesloten en worden teruggegeven aan de natuur.

SOESTERBERG

Vliegbasis Soesterberg - vervolg

Commandobunker

Bijna 100 jaar lang is het terrein van Park Vliegbasis Soesterberg een officieel vliegveld. Een vliegveld dat de bakermat is geweest van de Nederlandse luchtvaart aan het begin van de 20e eeuw en een belangrijke rol heeft vervuld in de Tweede Wereldoorlog en in de Koude Oorlog daarna.

Decennia lang is dit gebied hermetisch afgesloten van de buitenwereld. Juist daardoor is een schitterend natuurgebied ontstaan dat tegenwoordig wordt beheerd door Het Utrechts Landschap.

Verborgen tussen de bomen bevindt zich nog steeds de Amerikaanse commandobunker. Dit gebouw is bestand tegen alles dat de Sovjets tijdens de Koude Oorlog kunnen inzetten: chemisch, nucleair en biologisch. Hier kan je de dreiging van de Koude Oorlog nog steeds ervaren.

Onder meer via de gratis expositie van Het Utrechts Landschap die op zaterdag binnen te bezichtigen is. Hoe lang denk jij het binnen vol te houden in tijden van oorlog?

SOESTERBERG

Vliegbasis Soesterberg - vervolg

Ondergrondse legering

Sinds Het Utrechts Landschap beheerder is van Park Vliegbasis Soesterberg geeft dit terrein steeds meer van haar geheimen prijs. In een groot gedeelte kun je tegenwoordig heerlijk wandelen en fietsen.

Toch blijven sommige stukken ontoegankelijk om de natuur voldoende rust te garanderen. Vandaag wordt een normaliter verboden gebied voor je opengesteld. Hierin bevindt zich de ondergrondse legering van de voormalige vliegbasis.

Tijdens de Koude Oorlog is dit een schuilplaats voor het geval er een atoombom valt. De legering bestaat uit een rondlopende gang langs douches, werk- en verblijfsruimtes. In de slaapruijnte is plek voor liefst 78 ophangbedden. Je bent op zaterdag van harte welkom bij Het Utrechts Landschap.

De Shelter 611, de Commandobunker en de Ondergrondse legering zijn op zaterdag 13 september te bezichtigen van 11.00 uur tot 16.00 uur. Ingang Hertenaan 12, Den Dolder. Zondag 14 september geen bezichtigingen.

Kom bij voorkeur op de fiets. Ben je met de auto?
Volg dan de parkeerborden op de Elandlaan.

EXTRA INFORMATIE

Aanvulling op de busrit en m.b.t. de monumenten die op eigen gelegenheid te bezichtigen te zijn

In dit programmaboekje maken we melding van het feit dat er twee busritten worden georganiseerd en wel op 13 september door Soest en op 14 september door Soesterberg. Tijdens de busritten rijden we langs een aantal monumenten. Onze begeleiders vertellen u iets over het monument en wat we zoal tegen gaan komen. Hier en daar wordt een korte stop ingelast. Mede gezien de werkzaamheden aan de wegen in Soest Zuid en de Stadhouderslaan hebben we de route die we eigenlijk in ons hoofd hadden sterk aan moeten passen. Ook kan de bus niet overal komen. We moesten ook rekening houden voor wat betreft de busritten met de factor tijd en de korte stops.

Niet alle in dit programmaboekje vermelde monumenten zijn op eigen gelegenheid te bezichtigen. Sommige monumenten worden bezocht tijdens de stops van de bus. **Voor de monumenten die wel op eigen gelegenheid te bezichtigen zijn verwijzen wij u naar het programma in dit boekje.**

Op de kaartjes in dit programmaboekje worden diverse monumenten aangegeven waar de bus langsrijdt en waar evt een korte stop wordt ingelast. Het kaartje is ook goed bruikbaar voor deelnemers die b.v. op de fiets een tocht willen maken.

INDEX KAARTJE SOEST

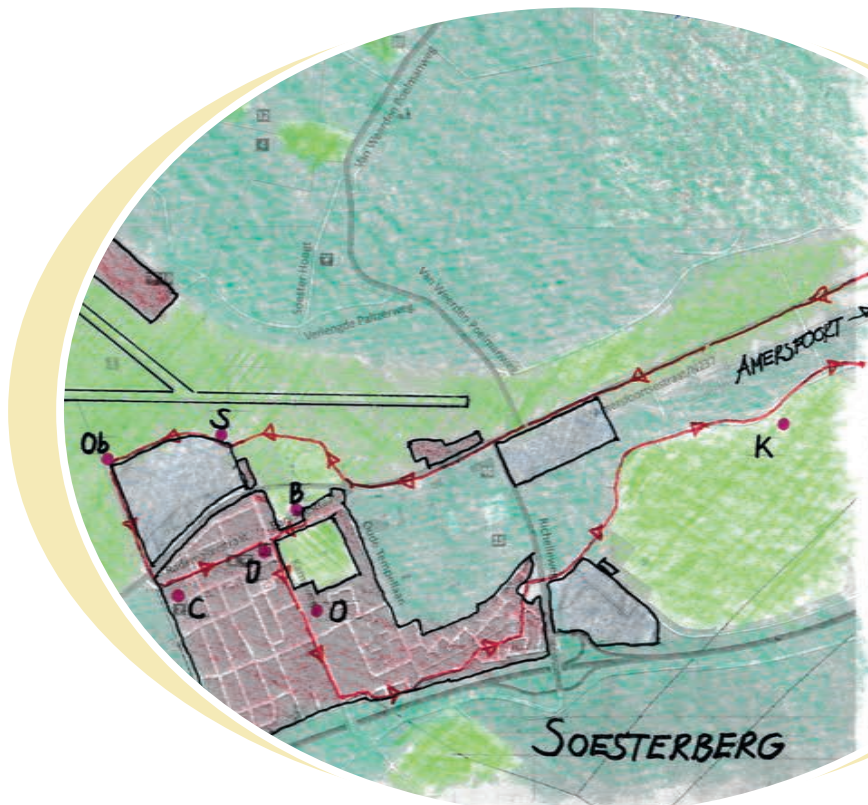

SOEST:

- M** = museum Soest,
- W** = molen De Windhond,
- Ok** = de Oude kerk,
- S** = het Slangenbosje,
- H** = de boerderij van de Heerenboeren,
- Mo** = de Moskee,
- Wt** = de Watertoren,
- B** = de boerderij de Witte Burght,
- PP** = de Petrus en Pauluskerk en het kerkhof.

INDEX KAARTJE SOESTERBERG

SOESTERBERG

- B** = de Banninghal,
- O** = het Officierscasino,
- K** = kamp Soesterberg,
- S** = Soesterdal,
- Ob** = de plaats van de afgebroken brandweerkazerne van de Koninklijke Luchtmacht,
- C** = de Carolus Borromeuskerk,
- D** = het Den Berghplein.

OPEN MONUMENTEN DAGEN SOEST

13/14
SEP
2025

Erfgoed &
Architectuur

OPEN
MONUMENTEN
DAG

VRIENDEN
LOTERIJ
elke dag plezier

openmonumentendag.nl
museumsoest.nl

Colofon

Met dank aan de gemeente Soest voor de financiële ondersteuning om deze dagen mogelijk te maken.

Ontwerp en drukwerk: Meewerken.com

Samenstelling: Stichting Comité Open Monumentendagen
Soest – Soesterberg

Foto's: Leden werkgroep Stichting Open Monumentendagen
Soest – Soesterberg.

De teksten in dit programmaboekje zijn aangeleverd door leden van de werkgroep en deelnemende privé personen.

GEMEENTE
SOEST

VRIENDEN
LOTERIJ
WIJ HEELEN, BELEEF HEELEN

